

Afdeling	: Financien	B&W-voorstel:
Naam opsteller voorstel	: Camp, John (575 526)	BW-010341
Portefeuillehouder	: M.J. (Martijn) van den Heuvel	Zaaknummer JOIN:
		Z/17/037256
		Publicatie:
		Openbaar

Onderwerp

Managementletter 2016

Voorstel

1. Kennis te nemen van de tussentijdse bevindingen 2016;
2. Akkoord te gaan met de opgestelde reactie op de bevindingen;
3. De managementletter 2016 en de reactie ter kennisname te brengen van de auditcommissie;
4. Het Directieteam opdracht te geven een verder geprioriteerd overzicht met actiepunten op te stellen op basis van de managementletter en hierop te sturen;
5. Het Directieteam het overzicht met actiepunten en prioritering in februari/maart 2017 aan het college te laten aanbieden;

Inleiding

Naar aanleiding van de gehouden tussentijdse controle 2016 (dit is een controle welke jaarlijks wordt uitgevoerd voordat de jaarrekening wordt gecontroleerd) heeft Deloitte Accountants B.V. zijn belangrijkste bevindingen in een managementletter vastgelegd. De opmerkingen worden meegenomen als aandachtspunten bij de controle van de jaarrekening 2016. De managementletter is bestemd voor het college van burgemeester en wethouders.

Beoogd effect/doel

In kennis stellen van de bevindingen van de tussentijdse controle 2016.

Argumenten

Weert, 26-01-2017 De directeur,	S		B	W	W	W	W
				FvE	PS	GG	MvdH
		akkoord					
		bespreken					
Soort besluit: Besluit college		Vergadering B&W van 14-02-2017					

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:

- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

- A-stuk
 B-stuk
 C-stuk

Beslissing d.d.:

14-02-2017

Nummer:

3

De secretaris,

Totaal aantal pagina's: 3
Pagina 1



In het kader van uw behandeling van de ManagementLetter Interimcontrole 2016 en de reactie van uw college op de bevindingen verzorgt Deloitte een toelichting. Dit zal plaats vinden in uw collegebehandeling van 14 februari 2017 van 11.30 uur tot 12.00 uur. Er is dan ook gelegenheid tot discussie en het stellen van vragen.

In de managementletter 2016 zijn met betrekking tot de interne beheersing bij de diverse onderwerpen aanbevelingen opgenomen. In bijgevoegde bijlage wordt op deze aanbevelingen een reactie gegeven.

De voortgang van de afhandeling van actiepunten wordt jaarlijks bij de Interimcontrole en de jaarrekeningcontrole afgestemd met de accountant. Met deze voortgang en de daaruit voortvloeiende risico-analyse houdt hij rekening in zijn controlewerkzaamheden. Het is echter niet alleen in het belang van de accountant dat we hier zicht op houden.

Het zijn primaire processen van de vakafdelingen. Eventuele verbeteringen van beheersmaatregelen die bijdragen in de beheersing (van risico's) van processen dienen zo spoedig mogelijk door de betreffende vakafdelingen opgepakt te worden. Dit is echter nog geen dynamisch en lerend traject.

In een dynamisch en lerend traject is het de eerste stap om de actiepunten uit de Interimcontrole en de jaarrekeningcontrole in een totaaloverzicht op te nemen. Van daaruit dient prioritering te worden aangebracht. Welke bevindingen gaan we op korte termijn (2017) oplossen, welke op lange termijn en welke bevindingen worden niet uitgevoerd. Op basis van kosten/baten analyse kan het management er voor kiezen om bepaalde acties niet uit te voeren. In de afweging zal een goede risico-analyse een rol spelen. Op basis van deze prioritering wordt een overzicht van actiepunten opgesteld en teruggebracht in het college. Hierbij is het belangrijk een deadline, eigenaar en eindresultaat (wat wordt verwacht) in overleg met de betreffende (sub)budgethouder te benoemen.

De voortgang en de afhandeling van het overzicht van actiepunten (interimcontrole/jaarrekeningcontrole) dient periodiek in CMT/DT besproken te worden. Op deze manier krijgt het een dynamische bewustwording en wordt er meer gestuurd op de beheersing en de afhandeling.

Rapportage vanuit de uitgevoerde (verbijzonderde) interne controle en beheersing/opvolging van gesignaleerde tekortkomingen dient ook een plaats te krijgen in een dynamisch proces. Het overzicht actiepunten, nu op basis van interimcontrole en jaarrekeningcontrole, dient in de toekomst uitgebreid te worden met bevindingen uit de (verbijzonderde) interne controle.

De monitoring overzicht actiepunten (interimcontrole en jaarrekeningcontrole) in combinatie met de eigen bevindingen en rapportages vanuit de uitgevoerde interne controle dient bij te dragen aan het beheersen en beheersbaar houden (van risico's) van processen.

Kanttekeningen en risico's

Niet van toepassing.

Financiële, personele en juridische gevolgen

Niet van toepassing.

Uitvoering/evaluatie

Voor zover van toepassing worden de aanbevelingen meegenomen in de processen van de bedrijfsvoering.

Communicatie/participatie

Niet van toepassing.

Overleg gevoerd met

Intern:

CMT (alle afdelingshoofden) en concerncontroller

Extern:

-

Bijlagen

1. Managementletter 2016;
2. Reactie op de bevindingen uit de managementletter 2016.

Reactie op de bevindingen van de interim controle 2016 door Deloitte Accountants B.V.

Inleiding

De accountant heeft de interim controle 2016, vooruitlopend op de controle jaarrekening 2016, uitgevoerd. Zijn bevindingen heeft hij vastgelegd in de managementletter 2016.

De controle is vooral gericht op onderwerpen van de bedrijfsvoering die van belang zijn voor een goede interne beheersing en een betrouwbare verslaglegging. Het betreft hier vooral onderwerpen op het gebied van administratieve organisatie/interne beheersing, rechtmatigheid en tussentijdse informatievoorziening. Dit is van belang voor een kwalitatief goede uitvoering en beheersing van de interne bedrijfsvoering.

De managementletter van de accountant is als volgt opgebouwd:

1. Inleiding en samenvatting
2. Evaluatie van de interne beheersomgeving
3. Evaluatie van de IT-omgeving
4. Aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole
5. Wijzigingen in wet- en regelgeving

In deze reactie wordt conform de opzet van de managementletter, waar nodig, ingegaan op de onderwerpen die de accountant aan de orde heeft gesteld.

1 Managementsamenvatting

1.1 Interne beheersing

De detailbevindingen zijn in het hoofdstuk interne beheersing integraal opgenomen.

Reactie:

Voor de reacties wordt verwezen naar het hoofdstuk evaluatie van de interne beheersomgeving.

1.2 Risicogebieden

Voor de jaarrekeningcontrole 2016 onderkent de accountant een aantal risicogebieden, die een verhoogd (bruto) risico met zich meebrengen op een materiële fout in de gemeentelijke jaarrekening. Opname van het risicogebied in deze opsomming betekent niet dat dit risico zich ook daadwerkelijk heeft voorgedaan bij de gemeente Weert en is enkel bedoeld om aan te geven dat hier tijdens de jaarrekeningcontrole extra aandacht aan zal worden besteed. Het gaat om de volgende risicogebieden:

- Voorzieningen voor verplichtingen, claims, en risico's en de kostenegalatievoorzieningen vanwege het schattingselement;
- Grondexploitaties en vastgoed;
- Opbrengstverantwoording van materiële opbrengststromen, zijnde de verhuur- en parkeeropbrengsten;
- Management override of controls (misbruiken van een functie door iemand hoog in de organisatie, waardoor de beheersmaatregelen worden overruled). De specifieke aandacht voor dit risico is voorgeschreven vanuit de controlerichtlijnen en niet uniek voor de gemeente Weert.

Reactie:

Voor de reacties wordt verwezen naar het hoofdstuk evaluatie van de interne beheersomgeving.

2 Evaluatie van de interne beheersomgeving.

2.1 Voortgang uitvoering interne controle

Geconstateerd wordt door de accountant dat de gemeente achter ligt op schema qua uitvoering van interne controlewerkzaamheden.

Reactie:

Het nog uit te voeren deel van de interne controlewerkzaamheden is betrokken in de controle van week 5 van 2017.

2.2 Beschrijving van de interne beheersingsmaatregelen

Onderdeel van het opstellen van de procesbeschrijvingen is het bijvoegen van "bewijsvoering" van de genoemde processtap (de uitwerking van de 6 W-vragen). Deze stukken geven een extra onderbouwing van het bestaan aan een betreffende stap en geven meer inzicht in het proces. Tijdens de Interimcontrole is gebruik gemaakt van de stukken vanuit de interne controles, aangevuld met documenten die nog zijn opgevraagd naar aanleiding van een bespreking van het proces. Geadviseerd wordt bij het actualiseren van deze processen de onderbouwende bewijsvoeren toe te voegen.

Reactie

Voor zover mogelijk worden de lijncontroles (bewijsvoering) vooraf al zoveel mogelijk beschikbaar gesteld voor de bespreking met de accountant. Het kan voorkomen dat er naar aanleiding van de bespreking met de accountant aanvullende lijncontroles gevraagd worden. Evenals dit jaar zullen in de toekomst de lijncontroles al zoveel mogelijk vooraf onderdeel uitmaken van de dossiervorming in het kader van de procesbeschrijvingen.

2.3 Het proces van risico-analyse is in ontwikkeling.

Uit de gevoerde gesprekken blijkt dat waarde wordt gehecht aan het vermijden van en het ontdekken van fraude. Verspreid over de processen wordt een risico-analyse verricht per proces waarin allerlei soorten risico's worden betrokken. Frauderisico's maken ook onderdeel uit van deze risicoaanpak. In de vorm van gesprekken binnen de afdelingen, worden betreffende risico's geactualiseerd en bestaande risico's gemonitord. De uitkomsten van deze gesprekken worden verwerkt in de risico-analyse van de gemeente Weert. Geadviseerd wordt een koppeling te maken tussen de geïdentificeerde beheersmaatregelen en de periodiek uit te voeren interne controlewerkzaamheden.

Reactie:

Dit advies wordt onderschreven. Bij het opstellen van het Controleplan van de organisatie vormt de (dynamische) risico-analyse steeds meer het uitgangspunt. Hierdoor wordt de controlecapaciteit effectief ingezet op de relevante processen (toetsing doelmatigheid en doeltreffendheid) en de grootste risico's van onze gemeente (rechtmatigheid).

2.4 Schattingselement voorzieningen

Geconstateerd is dat er geen zichtbare controle aanwezig is vanuit het management en de directie op dit moment op het schattingselement in de voorzieningen. Het gaat hierbij om de voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's en egalisatievoorzieningen. Uit de vastlegging dient expliciet te blijken welke veronderstellingen en schattingen ten grondslag liggen aan die voorzieningen en dat dit zichtbaar is gechallenged en besproken is op het juiste niveau in de organisatie.

Geadviseerd wordt een position paper op te stellen dat als onderbouwing bij de voorziening bodemsanering en de voorziening anterieure overeenkomsten bovenwijkse voorzieningen dient. Bij de jaarrekeningcontrole neemt de accountant kennis van deze onderbouwing en de daarin gehanteerde uitgangspunten. Daarnaast wordt geadviseerd de aanwezige voorzieningen begin 2017 te actualiseren en in overeenstemming te brengen met actuele onderbouwing en eventuele besluitvorming.

Reactie:

Bij de jaarrekening 2016 zal een positionpaper worden opgenomen als onderdeel van het balansdossier. Hierin zal onder andere worden opgenomen de documentatie van de schattingselementen en de wijze waarop het management expliciet stelling neemt bij het onderbouwen en motiveren van de uitgangspunten rondom deze schattingen

2.5 Grondexploitaties

De accountant ontvangt het geactualiseerde prijsbeleid graag begin 2017 ten behoeve van de controle van de grondexploitaties van bedrijventerreinen. Voor de woningbouw worden de prijzen geactualiseerd die gehanteerd worden in de bouwgrondexploitatie. De accountant ontvangt graag de uitkomsten van deze analyse ten behoeve van de controle van de grondexploitaties.

Reactie

Het grondprijnsbeleid 2017 komt 22 februari 2017 in de gemeenteraad. Zodra het Grondprijnsbeleid is vastgesteld, kan de accountant kennis nemen van de analyse van de externe deskundige inzake de grondprijzen.

2.6 Volledigheid verhuuropbrengsten

In de subadministratie Winconsist zijn alle contracten en de bijbehorende financiële baten van de verhuurde objecten van de gemeente opgenomen. Geadviseerd wordt een beheersmaatregel te implementeren om de juistheid en volledigheid van de mutaties te waarborgen. Tevens wordt geadviseerd deze beheersmaatregel zichtbaar vast te leggen, zodat achteraf duidelijk is welke mutaties aan een controle zijn onderworpen. Voor de jaarrekeningcontrole wordt verder gevraagd een volledigheidscntrole uit te voeren op de subadministratie om zekerheid te verkrijgen over de volledigheid van de verhuuropbrengsten over 2016, door een aansluiting te maken met de vastgoedobjecten in de activa-administratie en deze te relateren aan de verhuuropbrengsten.

Reactie:

In de doorontwikkeling van het team vastgoed is geanticipeerd op de toepassing van deze beheersmaatregel. In de nieuwe opzet zijn 2 medewerkers gezamenlijk verantwoordelijk voor de facturering. De budgethouder vastgoed krijgt alle contracten en facturen ter definitieve controle. Met ingang van 2016 is sprake van een vastgoed administratie. Deze is ook VPB/BTW-proof ingericht. Voor de jaarrekening 2016 wordt inderdaad op pandniveau beoordeeld of alle inkomsten en uitgaven die betrekking hebben op dat pand daadwerkelijk verantwoord zijn. Met ingang van 2016 is derhalve ook zichtbaar welke panden als feeder of bleeder aangemerkt kunnen worden.

2.7 Functievermenging invoer huurtarieven en opleggen huurpenningen

Het proces verhuuropbrengsten kan worden gesplitst in een tweetal onderdelen, te weten de vaste verhuren en de losse verhuren.

Vanuit het proces rondom de verhuuropbrengsten heeft de accountant geconstateerd dat sprake is van functievermenging voor beide soorten verhuur. Er is geen sprake van controletechnische functiescheiding tussen de invoer van de huurtarieven in de subadministratie Winconsist, de controle hierop en het opleggen van de huurpenningen. Hierdoor is het mogelijk dat huurtarieven niet juist worden verwerkt in de subadministratie en daarmee onjuiste huurbedragen worden opgelegd. Geadviseerd wordt controlewerkzaamheden uit te voeren om de juistheid van de verhuren te kunnen vaststellen in de vorm van controlewerkzaamheden die gericht gericht is op de juistheid van de opgelegde huurpenningen en of deze in overeenstemming zijn met de onderliggende huurcontracten. Voor de losse verhuren wordt geadviseerd in de subadministratie Winconsist te werken met een afgeschermd tarievenlijst die alleen aangepast kan worden door de applicatiebeheerder die niet betrokken is bij het opleggen van de huurpenningen. Voor de vaste verhuren wordt geadviseerd eenzelfde controle in te voeren, waarbij de applicatiebeheerder de huurtarieven invoert in de subadministratie in overeenstemming met de ondertekende huurovereenkomsten. Tevens wordt geadviseerd een controle uit te laten voeren door iemand anders dan degene die de tarieven invoert en deze controle zichtbaar vast te leggen.

Reactie:

In de doorontwikkeling van het team vastgoed is geanticipeerd op de toepassing van deze beheersmaatregel. Bij de losse verhuur verzorgt de budgethouder vastgoed een definitieve controle van facturen i.r.t. opgestelde contracten.

2.8 Functievermenging personeelsadministratie en salarisadministratie

Door het ontbreken van controletechnische functiescheiding bestaat het risico dat salarismutaties onrechtmatig worden verwerkt of dat onjuiste of onvolledige salarismutaties niet of niet tijdig worden vastgesteld. Dit kan leiden tot onrechtmatige of onjuiste betalingen. De gemeente heeft hierop nog geen controlewerkzaamheden verricht. Geadviseerd wordt om functiescheiding in te voeren tussen de salarisadministratie en de personeelsadministratie. Tevens wordt geadviseerd om voor 2016 vervangende maatregelen te treffen om deze leemte te mitigeren.

Reactie:

Controle moment van de salarisadministratie vindt twee maandelijks plaats. Tot 1 april zijn er twee salarisadministrateurs aanwezig van wie één externe. Aangezien er vanaf 1 april 2017 maar één persoon intern is belast met de salarisadministratie dient controle door een functioneel andere collega plaats te vinden. Vanaf 1 april zal daarom de controle plaatsvinden door de collega arbeidsvoorwaarden of de collega personeelsadministratie.

2.9 Bruto-netto berekening

Tijdens de Interimcontrole is vastgesteld dat geen zichtbare controlewerkzaamheden bij de salarisadministratie zijn ingericht, gericht op de juistheid van de gehanteerde premiepercentages in de vorm van een bruto-nettoberekening. Geadviseerd wordt deze controle in het proces in te bedden en

periodiek onderdeel uit te laten maken van controlewerkzaamheden die verricht worden op de salarisadministratie. Tevens wordt geadviseerd over 2016 alsnog zichtbare controlewerkzaamheden op te zetten die gericht zijn op de juistheid van de toegepaste premiepercentages. Dit kan in de vorm van een bruto-nettoberekening.

Reactie:

In de toekomst vindt een steekproefsgewijze controle van de bruto-netto berekening plaats door middel van vergelijking tussen de berekening door Centric (via salarispakket Pims/LPS) en Pardon. Pardon is een onafhankelijk pakket dat weliswaar rekent met bedragen en toelagen uit Pims, maar de rekenregels volgen uit hun eigen database.

Via dit pakket kunnen berekeningen gemaakt worden mbt wijziging in deeltijd of salaris. Zowel in de toekomst als in het verleden op basis van de dan geldende regelingen en percentages.

Per kwartaal wordt minimaal 1 strook gecontroleerd.

Bij eventuele afwijkingen wordt gekeken of dit incidenteel is zodat bepaald kan worden of het een software- of een invoerfout betreft.

Op de checklist bij de maandelijkse productie wordt dit in het vervolg ook afgevinkt. De gecontroleerde salarisstrook en output van Pardon worden dan bijgevoegd.

Bij wijzigingen in de tarieven/percentages wordt een (of meerdere) bruto/netto berekening(en) uitgevoerd ter controle en zichtbaar vastgelegd.

Voor 2016 is een bruto-nettoberekening aangeleverd.

2.10 Poort van Limburg

Voor het vastgoedcomplex Poort van Limburg is het noodzakelijk voor de jaarrekeningcontrole 2016 de waardering van dit complex te controleren. Hierbij is het van belang de bestuurlijke intentie van de gemeente rondom het complex in kaart te brengen, inzicht te krijgen in de bedrijfseconomische of maatschappelijke functie en de relatie te leggen tussen de boekwaarde en de actuele marktwaarde. Dit geldt voor alle verschillende onderdelen van het complex Poort van Limburg.

De accountant is nog in afwachting van een reactie van de gemeente op de analyse en de gekozen standpunten, gerelateerd aan de verslaggevingsvoorschriften BBV. Geadviseerd wordt op korte termijn deze analyse af te ronden zodat deze gecontroleerd kan worden.

Reactie:

In relatie tot de Poort van Limburg is door een externe (andere) accountant onderzoek gedaan naar de huidige status van het pand. Hierbij is sprake van een aanmerkelijk verschil tussen de huidige boekwaarde (balanswaarde) en de directe opbrengstwaarde. Op korte termijn verwachten wij als gemeente een standpunt te bepalen. Hiervoor zal, zoals eerder toegezegd, een afspraak met u gepland gaan worden, waarschijnlijk medio februari 2017.

2.11 Toezichthoudende activiteiten

De ondersteuning en het onderhoud van interne beheersing is de taak van de afdeling Financiën (2^e linie) evenals het toezicht op de naleving van de verslaggevingsvereisten. Het ontbreekt bij de gemeente echter nog aan een kwaliteitsreview op de uitgevoerde interne controlewerkzaamheden.

Reactie:

Op dit moment wordt de interne controle integraal nog niet consistent uitgevoerd. Interne controle van processen wordt uitgevoerd door de vakafdelingen en interne controle van processen wordt uitgevoerd binnen Financiën. Het is de bedoeling de 1^e lijnscontrole goed geborgd te hebben binnen de vakafdelingen zodat de 2^e lijnscontrole binnen de afdeling Financiën onafhankelijker uitgevoerd kan worden. Deze verantwoordelijkheid zijn wij aan het overdragen op de organisatie. Hiervoor zal 2017 worden gebruikt zodat in 2018 de verantwoordelijkheid op de juiste plaats komt te liggen. Pas als dit geborgd is, kan een verder vervolg in de vorm van kwaliteitsreview gestalte gaan krijgen. Met de accountant zijn wij het eens dat dit moet gebeuren.

3 Evaluatie van de IT-omgeving

3.1 General IT-controls zijn bijna op orde

Eind 2015 is de nieuwe versie van de financiële administratie CODA in gebruik genomen.

Geconstateerd is dat daarmee een groot deel van de geconstateerde afwijkingen zijn opgelost. Wij

adviseren u de aanbevelingen inzake de wachtwoorden op te volgen. Om te toetsen dat de juiste application controls zijn doorgevoerd in de financiële administratie en daarmee sprake is van controlemaatregelen waarop kan worden gesteund, is een IT-audit noodzakelijk om dit te kunnen vaststellen. Er dient nog een IT-audit plaats te vinden op de digitale facturenverwerking. Wij adviseren de gemeente voor 2017 een IT-audit te laten uitvoeren om gebruik te kunnen maken van de application controls die in het systeem zijn verwerkt. Daarnaast wordt geadviseerd om IT-risico's een plek te geven in het risicoproces dat de gemeente hanteert.

Reactie:

Vooralsnog gaan we de Single-Sign On nog niet implementeren binnen Coda, maar in het 1e kwartaal 2017 wordt binnen Coda geregeld dat het wachtwoord structureel na 60 dagen dient te worden aangepast. Dit conform het bestaande wachtwoordbeleid van de gemeente Weert, welk reeds voldoet aan de BIG-norm en aan de DigiD-audit. Hiermee zijn de application-controls geborgd binnen de financiële administratie CODA.

Daarnaast zullen de IT-risico's meegenomen worden in het risicoproces.

Wij stemmen in met het advies van de accountant om, voor zover nodig wordt geacht, voor 2017 een IT-audit te laten uitvoeren.

3.2 Cyber Security

Cyber is een onlosmakelijk onderdeel geworden van onze samenleving. Als cyber risico's zich voordoen, kunnen deze een (significante) impact hebben op de financiële systemen, uitspraken over de interne beheersing en ook de jaarrekeningcontrole.

Wij verzoeken de directie inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van cyberrisico's in het betalingsverkeer, door onttrekken van persoonsgegevens, vertrouwelijke gegevens of IntellectualProperty of door het verstoren van bedrijfsvoering. Vastgesteld is dat een interne analyse van de risico's rond cyber security ontbreekt. Wij lopen hiermee het risico dat de interne beheersing kwetsbare plekken bevat die onopgemerkt blijven.

Het is van belang een cyberrisico analyse uit te voeren als vast onderdeel van het interne controlesysteem dat erop is gericht bedrijfsrisico's te onderkennen, het belang en de waarschijnlijkheid daarvan in te schatten.

Reactie:

Ter zake van de ICT NML zijn er diverse checks uitgevoerd ter preventie van het cyberrisico. De geconstateerde risico's zijn in beeld en worden stap voor stap weggewerkt.

In de risico-overzicht gemeente Weert (als onderdeel van de PDCA) staat een inventarisatie van specifieke ICT risico's op de bedrijfsvoering met een eigen inschatting van het risico.

Hier onder vallen in principe alle bedreigingen, incl. cyber bedreigingen. Specifiek is dit benoemd in de risico's:

R.B2.2.2.:Het risico dat het netwerk en applicaties toegankelijk zijn voor onbevoegden en/of dat onbevoegden wijzigingen aanbrengen in het netwerk en/of de applicaties

R.B2.2.7.:Oneigenlijk/ongoorloofd gebruik van privacygevoelige gegevens (datalek)

4 Aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole

4.1 Oplevering stukken

Bij het opstellen van de jaarrekening 2016 verstrekken wij u de diverse checklisten om de naleving van wet-en regelgeving in uw jaarrekening te kunnen toetsen. Bij de jaarrekeningcontrole controleren wij de door u ingevulde checklist aan de hand van de conceptjaarrekening.

Het is van belang dat uw organisatie stuurt op tijdige oplevering van bovenstaande. Dat komt ten goede aan de efficiëntie van het jaarrekeningproces.

Reactie:

De checklist is opgenomen in onze interne planning.

5 Wijzigingen in wet- en regelgeving

5.1 Ontwikkeling wet- en regelgeving

In 2016 is de regelgeving voor het aanbesteden van '2B-diensten' gewijzigd. De gemeente is op de hoogte van de wijzigingen. De gemeente heeft aangegeven de nieuwe EU-aanbestedingsregels onderdeel te maken van de interne controleplannen.

Reactie:

De wijziging aanbesteden 2B-diensten en daarmee ook de interne controle valt onder het onderdeel Inkoop en Aanbesteding. Deze is voor 2016 uitgesloten.

Wel is de organisatie geïnformeerd over de belangrijkste wijzigingen van de aanbestedingswet. Deze informatie is centraal beschikbaar via Intranet/Octo. In 2016 is er een overgangsregeling van toepassing op diensten die worden afgenomen op basis van de 2B-regeling. In 2016 heeft Europese aanbesteding plaatsgevonden voor "inhuur personeel" en "Banenplein Limburg", resulterend in een raamovereenkomst voor 2017 en volgende jaren. Overige aanpassingen op het gebied van aanbesteden, worden tijdens het aanbestedingstraject gemonitord.

5.2 Controle Sociaal Domein 2016

Bij de verantwoording en controle van de geldstromen binnen het Sociaal Domein over 2015 zijn zorgaanbieders en gemeenten tegen knelpunten aangelopen. Dit heeft geleid tot een oordeel met beperking voor uw gemeente.

Kern van de knelpunten was dat gemeenten, vaak door landelijk spelende oorzaken, laat de beschikking kregen over voor de jaarrekening benodigde informatie. Hierdoor konden gemeenten later dan gepland de jaarrekening afronden en waren ze voor de controle (deels) afhankelijk van de controles door accountants bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en bij zorgaanbieders.

Voor 2016 is het gewenst dat gemeenten zelf meer de regie nemen over de verantwoording en controle. Doelstelling voor 2016 is dat de gemeente zelf de verantwoordelijkheid neemt voor een getrouwe en rechtmatige verantwoording van de lasten in het Sociaal Domein door beheersmaatregelen in haar processen op te nemen die de getrouwheid en rechtmatigheid borgen. Uitgangspunt is dat de gemeente zelf een passend controleplan opstelt.

Het opstellen van een passend controleplan en de uitvoering daarvan is een randvoorwaarde voor het efficiënt en tijdig kunnen uitvoeren van de accountantscontrole 2016 in uw gemeente. Daarbij is het denkbaar dat niet voor alle lasten in het sociaal domein het al mogelijk is over 2016 zelf de (factuur)controle volledig uit te voeren. Dat kan betekenen dat het voor 2016 gewenst is om in het gemeentelijke controleplan op te nemen dat, in aanvulling op de eigen controles door de gemeente, voor onderdelen van het Sociaal Domein nog wel gebruik zal worden gemaakt van controleverklaringen van zorgaccountants. Wij adviseren u in dit geval aan de zorgaanbieders te vragen om een controleverklaring op basis van het landelijke controleprotocol. De toepassing van lokale of regionale controleprotocollen kan in theorie passender zijn, maar heeft over 2015 tot belangrijke knelpunten geleid bij zorgaanbieders en hun accountants, vanwege de extra capaciteit en kosten voor verantwoording en controle die hiermee gemoeid zijn (de gemeente heeft in 2015 verantwoordingsinformatie van zorgaanbieders ontvangen op basis van het landelijke controleprotocol).

Reactie:

De gemeente voert diverse eigen controles uit. In aanvulling hierop wordt gebruik gemaakt van controleverklaringen van accountants van de zorgaanbieders. Uiteraard wil de gemeente knelpunten voorkomen zoals die optraden bij de jaarrekening 2015. Daarom is de zorgaanbieders tijdig gevraagd een controleverklaring aan te leveren op basis van het landelijke controleprotocol. Dit totaalpakket aan controlewerkzaamheden is naar onze mening voldoende voor de tijdige en efficiënte controle door de accountant.

Hierbij wordt opgemerkt dat de gemeente voor een gedeelte afhankelijk is van externe partijen, waaronder de Sociale VerzekeringsBank (SVB). Met betrekking tot 2016 zijn op dit onderdeel geen aanvullende gemeentelijke controlewerkzaamheden gepland. Mocht de verantwoording van de SVB over 2016 daartoe aanleiding geven, zal in 2017 bekeken worden of aanvullende actie benodigd is.

Er is op aangedrongen bij de gemeente Roermond dat het onderdeel Jeugdzorg van de centrumfunctie Roermond geen knelpunt wordt voor de planning. Er zijn toezeggingen gedaan. Op dit moment past de huidige planning van de centrumfunctie binnen de planning van Weert. Dit laat uiteraard onverlet dat wij het traject kritisch blijven volgen en eventuele knelpunten tijdig signaleren.

5.3 Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 is de gemeente belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). Hierdoor zal de gemeente vennootschapsbelasting (Vpb) af te dragen over winstgevendende activiteiten. Gemeenten

verrichten veel activiteiten waarbij voor elke activiteit afzonderlijk beoordeeld dient te worden of deze gekenmerkt wordt als activiteit in het kader van de vennootschapsbelasting.

De Belastingdienst is momenteel bij de gemeente bezig met een onderzoek in het kader van horizontaal toezicht. De vennootschapsbelastingplicht wordt in dit onderzoek meegenomen. U verwacht op korte termijn uitsluitsel van de Belastingdienst te krijgen over dit onderzoek. Wij verkrijgen graag een afschrift van de definitieve correspondentie met de Belastingdienst over de wijze waarop de vennootschapsbelasting geheven dient te worden bij de gemeente inclusief de financiële impact hiervan voor de gemeente zelf.

Reactie:

In het kader van de vennootschapsbelasting is de VPB-rapportage voor de gemeente Weert gereed. Medio 2017 wordt dit rapport nog up to date gemaakt, met aandacht voor verdere actualisatie. Bijzonder aandachtspunt daarbij is het onderbouwen van het niet door de ondernemerspoort gaan van het grondbedrijf.

In het kader van de aangifte heeft de Belastingdienst diverse data aangegeven. Tot 30 maart 2017 bestaat de mogelijkheid om aan te vragen tot uitstel van de aangifte. In het 2^e kwartaal 2017 zal het aangiftedossier worden samengesteld, vervolgens zal uiterlijk per 1 juni 2017 de aangifte Vennootschapsbelasting dienen plaats te vinden.

Deloitte.



Managementletter gemeente Weert
2016 Interim-bevindingen

**Aan het College van
Burgemeester en Wethouders
van:**

Gemeente Weert
Postbus 950
6000 AZ WEERT

Onderwerp:
Managementletter 2016

Datum:
13 januari 2017

Kenmerk:
3114443480/2017.007539/JD

Geacht college,

Wij hebben het genoegen u hierbij onze interim-bevindingen aan te bieden met betrekking tot de controle van de jaarrekening van de gemeente Weert voor het jaar 2016. Onze bevindingen zijn ambtelijk besproken.

Wij hebben onze controle gepland in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Wij hebben inzicht verkregen in de interne beheersingsmaatregelen van de gemeente Weert die relevant zijn voor de controle en relevante beheersingsmaatregelen bij het ontwerpen van passende controlewerkzaamheden gegeven de omstandigheden.

Onze overwegingen met betrekking tot de interne beheersingsmaatregelen zijn beperkt tot de doelen die zijn beschreven in bovenstaande alinea en zullen daardoor mogelijk niet alle significante tekortkomingen in de interne beheersmaatregelen identificeren. Hoewel bepaalde zaken die onder onze aandacht zijn gekomen als overwegingen aan het management zijn gepresenteerd, omvatten onze werkzaamheden niet de gehele beheersomgeving en zijn de werkzaamheden niet specifiek ontworpen om fraude op te sporen. Daarom geven wij geen verklaring af over de effectiviteit van de interne beheersingsmaatregelen.

Wij gaan ervan uit met deze managementletter de interim-bevindingen duidelijk te hebben weergegeven en kijken ernaar uit om de interim-bevindingen aan u te presenteren en eventuele vragen te beantwoorden. Tevens zullen wij de uitkomsten van de interim-controle bespreken in de auditcommissie.

Wij merken op dat deze managementletter is opgesteld ten behoeve van het college van de gemeente Weert en niet zonder onze toestemming aan derden mag worden verstrekt. De bevindingen en aanbevelingen dienen te worden gelezen als constructieve aanwijzingen voor het college als onderdeel van het continue proces van het veranderen en verbeteren van de beheersing van de bedrijfsvoering en de kwaliteit van de jaarrekening.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,

Deloitte Accountants B.V.

drs. P.G.J.M. Jussen RA

Inhoudsopgave

Contact

De volgende personen kunnen bij vragen gecontacteerd worden met betrekking tot deze managementletter:

Patrick Jussen

Partner, Audit Public Sector
Deloitte Accountants B.V.
Tel: +31 (0)6 212 72 003
pjussen@deloitte.nl

Arjan Schutgens

Senior manager, Audit Public Sector
Deloitte Accountants B.V.
Tel: +31 (0)6 120 11 605
aschutgens@deloitte.nl

Sjoerd Reyners

Manager, Audit Public Sector
Deloitte Accountants B.V.
Tel: +31 (0)6 100 42 799
sreyners@deloitte.nl



1. Inleiding	3
2. Onze evaluatie van de interne beheersomgeving	5
3. Onze evaluatie van de IT-omgeving	19
4. Aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole	21
5. Wijzigingen in wet- en regelgeving	22

1. Inleiding

Controleaanpak gericht op risico's

Controleaanpak

In het kader van onze interim-controle hebben wij de interne beheersingsomgeving onderzocht voor zover dit relevant is voor de bijdrage daarvan aan de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening.

De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing. Hierdoor is onze analyse en evaluatie beperkter dan dat deze zou zijn geweest in het kader van een opdracht tot het geven van een oordeel omtrent de opzet, het bestaan, de effectiviteit en de efficiency van de interne beheersing als geheel en bestrijkt daarom niet noodzakelijkerwijze alle in de interne organisatie vervatte tekortkomingen.

Hierna geven wij aan welke belangrijkste risicogebieden voor de jaarrekeningcontrole 2016 van de gemeente Weert zijn geïdentificeerd.

Risicogebieden

Voor de jaarrekeningcontrole 2016 onderkennen wij een aantal risicogebieden, die een verhoogd (bruto)risico met zich meebrengen op een materiële fout in de gemeentelijke jaarrekening. Opname van het risicogebied in deze opsomming betekent niet dat dit risico zich ook daadwerkelijk heeft voorgedaan bij de gemeente Weert en is alleen bedoeld om aan te geven dat wij hier tijdens onze controle extra aandacht aan zullen besteden. De risicogebieden zijn hieronder weergegeven:

- Voorzieningen voor verplichtingen, claims en risico's en de kostenegalisatievoorzieningen vanwege het schattingselement.
- Grondexploitaties en vastgoed.
- Opbrengstverantwoording van materiële opbrengstenstromen, zijnde de verhuur- en parkeeropbrengsten.
- Management override of controls. De specifieke aandacht voor dit risico is voorgeschreven vanuit de controlerichtlijnen en niet uniek voor de gemeente Weert.

Ter voorkoming van een materiële fout in de jaarrekening heeft de gemeente Weert voor bovenstaande risicogebieden beheersmaatregelen getroffen. Wij hebben ons tijdens de interim-controle gericht op de opzet en het bestaan van de door de gemeente Weert ingerichte beheersingsomgeving die deze risico's moeten mitigeren.

1. Inleiding

Materialiteit

De materialiteitsbepaling bij de gemeente Weert is gebaseerd op 1% van de totale lasten inclusief dotaties aan de reserves. Deze lasten blijken uit de jaarrekening van de gemeente over 2016, die wij bij aanvang van de jaarrekeningcontrole ontvangen. Afgeleide van deze materialiteitsberekening is de uitvoeringsmaterialiteit, die specifiek voor de gemeente wordt berekend. Hierbij wordt rekening gehouden met de kennis van de gemeente en eventuele fouten uit voorgaande jaren. Op basis van professionele oordeelsvorming van de accountant, wordt de uitvoeringsmaterialiteit vastgesteld en gebruikt voor het uitvoeren van controlewerkzaamheden tijdens de jaarrekeningcontrole. Daarmee is de materialiteitsberekening in overeenstemming met het Besluit accountantscontrole decentrale overheden berekend.

Voor de controle op naleving van de WNT hanteren wij een lagere materialiteit. Deze specifieke materialiteitsberekening is verplicht gesteld vanuit het controleprotocol WNT.

Samenvattend

In het kader van de jaarrekeningcontrole 2016 hebben wij werkzaamheden uitgevoerd op de interne beheersingsomgeving van de gemeente Weert en geconcludeerd dat de interne beheersingsomgeving van de gemeente Weert van een voldoende niveau is. In dit kader doen wij enkele aanbevelingen in deze managementletter die u in de volgende hoofdstukken kunt lezen.

2. Onze evaluatie van de interne beheersomgeving

Voortgang uitvoering interne controle

De uitvoering van de interne controles ligt achter op schema.

Status interne controle

Onderdeel van de interim-controle is de voorbereiding op de jaarrekeningcontrole. U bereidt zich voor door middel van het uitvoeren van interne controlewerkzaamheden bij diverse bedrijfsprocessen. Hieronder is per proces aangegeven voor welk proces de gemeente de interne controle over 2016 tot aan de datum van de interim-controle heeft uitgevoerd. De uitvoering van de interne controles ligt achter op de interne planning. Ten behoeve van onze controle nemen wij kennis van de uitgevoerde interne controlewerkzaamheden en de uitkomsten daarvan. Deze betrekken wij bij onze risicoanalyse.

Proces	Interne controle uitgevoerd	Proces	Interne controle uitgevoerd
1. Kosten	X	8. Verhuuropbrengsten	X
2. Aanbestedingen	V	9. Uitkeringen Sociale Zaken	V
3. Investerings	X	10. Wmo	V
4. Personele kosten	X	11. Omgevingsvergunningen/Wabo	V
5. Secretarieleges	V	12. Subsidieverstrekingen	X
6. Parkeeropbrengsten	V	13. Grondexploitatie	X
7. Treasury	X		

2. Onze evaluatie van de interne beheersomgeving

Wij constateren dat de gemeente achter ligt op schema qua uitvoering van interne controlewerkzaamheden. Wij hebben met u afgesproken om in week 5 van 2017 kennis te nemen van de uitgevoerde controlewerkzaamheden over geheel 2016, waarin ook de processen die nog niet aan een tussentijdse controle zijn onderworpen, gereed zijn voor controle.

Voor de processen waarvan een interne controle is uitgevoerd, kunnen wij constateren dat de interne controlechecklisten die aan de uitgevoerde werkzaamheden ten grondslag liggen, gedegen worden voorbereid en dat de werkzaamheden kwalitatief goed worden uitgevoerd. De bevindingen die uit de werkzaamheden volgen, worden besproken met de desbetreffende (gecontroleerde) functionaris en hierover wordt gerapporteerd. Daar waar sprake is van constatering die wij hebben gedaan hieromtrent, hebben wij dit verderop in deze managementletter een plek gegeven. Overall kunnen wij concluderen dat de uitgevoerde interne audits kwalitatief toereikend zijn en bijdragen aan de interne beheersing van de gemeente Weert en daarmee ook ondersteunend zijn aan onze externe accountantscontrole.

Het nog uit te voeren deel van de interne controlewerkzaamheden betrekken wij in week 5 van 2017 in onze controle. Hierover hebben wij reeds separate afspraken met u gemaakt.

2. Onze evaluatie van de interne beheersomgeving

Procesbeschrijvingen

De beschrijvingen zijn geactualiseerd ten behoeve van de interim-controle.

Beschrijving van de interne beheersingsmaatregelen

Wij hebben tijdens de interim-controle geconstateerd dat u de procesbeschrijvingen en bijbehorende beheersingsmaatregelen heeft geactualiseerd en beschreven in het zogenaamde '6 W-format'. Hierbij heeft u rekening gehouden met de '6 W-vragen':

- Wat wordt verricht in elke processtap?
- Waarom wordt de processtap verricht, dus wat is concreet het doel van deze stap?
- Wie verricht de processtap?
- Waarmee wordt de processtap verricht, dus op basis van welke concrete informatie en documentatie?
- Wanneer, dus met welke periodiciteit wordt de processtap verricht (meerdere keren per dag, dagelijks, wekelijks, per kwartaal, per jaar)?
- Waarheen/welke uitkomst: Wat is de uitkomst van de processtap en hoe wordt een en ander bewaard, onder andere voor in- en externe controles achteraf?

Onderdeel van het opstellen van de procesbeschrijvingen is het bijvoegen van 'bewijsvoering' van de genoemde processtap (de uitwerking van de '6 W-vragen'). Deze stukken geven een extra onderbouwing van het bestaan aan een desbetreffende stap en geven meer inzicht in het proces. Wij hebben tijdens de interim-controle gebruikgemaakt van de stukken vanuit de interne controles, aangevuld met documenten die wij nog hebben opgevraagd naar aanleiding van een bespreking van het proces. Wij adviseren u bij het actualiseren van deze processen de onderbouwende bewijsvoeren toe te voegen.

2. Onze evaluatie van de interne beheersomgeving

Periodiek analyseert u de risico's binnen de gemeente en geeft u deze een plek in geijkte rapportages zoals de begroting en jaarstukken.

Het proces van risicoanalyse is in ontwikkeling

Van ons wordt een professioneel-kritische houding verwacht ten aanzien van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude. Wij hebben hiertoe een eigen inschatting gemaakt van de frauderisico's, om ons een beeld te vormen van de maatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes van materieel belang te voorkomen. Wij zullen nagaan of deze maatregelen effectief zijn. Wanneer sprake is van een aanwijzing voor fraude, zullen wij dit communiceren met, afhankelijk van de aard van de fraude, de direct leidinggevende, het college en in sommige gevallen (fraude in de top van de organisatie) en wanneer onvoldoende herstelwerkzaamheden worden ondernomen, de gemeenteraad.

Uit de gesprekken die wij met u voeren blijkt dat u waarde hecht aan het vermijden van en het ontdekken van fraude. Verspreid over de processen verricht u een risicoanalyse per proces waarin allerlei soorten risico's worden betrokken. Frauderisico's maken ook deel uit van deze risicoaanpak. In de vorm van gesprekken met de afdelingen, worden de desbetreffende risico's geactualiseerd en bestaande risico's gemonitord. De uitkomsten van deze gesprekken worden verwerkt in de risicoanalyse van de gemeente Weert.

Aan deze geïdentificeerde risico's koppelt u beheersmaatregelen die de gemeente Weert heeft onderkend om desbetreffend risico te mitigeren. Dit betreft een iteratief proces en hierover wordt periodiek gerapporteerd aan het college en de gemeenteraad/auditcommissie. Bij de totstandkoming van de begroting en jaarstukken, rapporteert u over de belangrijkste risico's waardoor er sprake is van een borging in de rapportage over deze risico's. Deze rapportering is in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing beschreven. Vorenstaande cyclische aanpak wordt ook beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting 2017. Besluitvorming van de uitkomsten van deze processen vindt plaats bij de behandeling en vaststelling van de begroting en jaarstukken.

Deze werkwijze heeft voor het eerst plaatsgevonden bij de begroting 2017. Deze begroting is vastgesteld door het college op 27 september 2016 en de gemeenteraad heeft de desbetreffende begroting vastgesteld op 2 november 2016.

Wij adviseren u een koppeling te maken tussen de geïdentificeerde beheersmaatregelen en de periodiek uit te voeren interne controlewerkzaamheden. Daarmee maakt u zichtbaar of de gemeente ook de beheersmaatregelen in de greep heeft en of deze beheersmaatregelen bestaan en werken.

2. Onze evaluatie van de interne beheersomgeving

Voorzieningen

De controle op het schattingselement in de voorzieningen, blijft een sterk aandachtspunt vanuit de accountantscontrole.

Schattingselement voorzieningen

Zoals reeds in de inleiding kenbaar gemaakt, onderkennen wij een verhoogd (bruto)risico in de voorzieningen vanwege het schattingselement hierin. Hierbij ligt de nadruk op de documentatie van dit schattingselement en de wijze waarop het management expliciet stelling neemt bij het onderbouwen en motiveren van de uitgangspunten rondom deze schattingen en daarmee de voorzieningen. Wij verzoeken u daarom deze onderbouwing en motivatie (een zogenaamd position paper) op te nemen als onderdeel van het balansdossier 2016 dat ten grondslag ligt aan de jaarrekening 2016. Wij merken overigens op dat wij hebben geconstateerd dat er op dit moment geen zichtbare controle aanwezig is vanuit het management en de directie op het schattingselement in de voorzieningen. Het gaat hierbij om de voorziening inzake voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's en egalisatievoorzieningen. Uit de vastlegging dient expliciet te blijken welke veronderstellingen en schattingen ten grondslag liggen aan die voorzieningen en dat dit zichtbaar is gechallenged en besproken is op het juiste niveau in de organisatie.

Een position paper dient de volgende informatie te bevatten:

- Overzicht van de feiten met betrekking tot de desbetreffende casus.
- De van toepassing zijnde wet- en regelgeving, inclusief de regelgeving ten aanzien van het jaarrekeningenrecht.
- Een beschrijving van de gehanteerde uitgangspunten en schattingen bij het bepalen van de voorziening.
- Een gevoeligheidsanalyse, waarbij verschillende scenario's zijn doorgerekend om een indruk te krijgen van de maximale bandbreedte van de voorziening.
- Standpunt van het management inclusief een toetsing aan de geldende wet- en regelgeving en de getrokken conclusies.

Wij adviseren u deze position paper op te stellen als onderbouwing bij de *voorziening bodemsanering* en de *voorziening anterieure overeenkomsten bovenwijkse voorzieningen*. Bij de jaarrekeningcontrole nemen wij kennis van deze onderbouwing en de daarin gehanteerde uitgangspunten.

Daarnaast adviseren wij u de aanwezige voorzieningen begin 2017 te actualiseren en in overeenstemming te brengen met actuele onderbouwingen en eventuele besluitvorming hieromtrent, zodat wij daarvan efficiënt gebruik kunnen maken bij de jaarrekeningcontrole.

2. Onze evaluatie van de interne beheersomgeving

Planning van de controle van de grondexploitaties

Begin 2017 nemen wij kennis van de geactualiseerde exploitatiestaten en bijbehorende onderbouwingen.

Grondexploitaties

Tijdens de interim-controle hebben wij met u gesproken over de geactualiseerde grondexploitaties van de gemeente Weert. Samen met onze collega van Deloitte Real Estate hebben wij dit gesprek gevoerd en met name aandacht besteed aan:

- De vernieuwde BBV-richtlijnen rondom de grondexploitaties. Dit geldt zowel voor de ontwikkelingen op het gebied van de nieuwe rubricering van bijvoorbeeld de NIEGG, als ook voor de aanpassingen van diverse uitgangspunten en veronderstellingen van de grondexploitaties, zoals de gehanteerde rente en gehanteerde planning/looptijd van de exploitatieberekeningen.
- Concrete ontwikkelingen bij de gemeentelijke grondexploitaties in 2016.
- De planning van de controle van de gemeentelijke grondexploitaties over boekjaar 2016 ten behoeve van de jaarrekeningcontrole 2017.

Bevindingen

Wij hebben vastgesteld dat:

- De categorie NIEGG volledig verdwijnt als gevolg van de BBV-wijzigingen. De gemeente Weert hevelt alle NIEGG's inclusief de bijbehorende voorziening tegen boekwaarde over naar de materiële vaste activa.
- De gemeente is met een extern bureau bezig om de prijzen en plannings inzake de bedrijventerreinen te analyseren om te beziën in hoeverre deze nog actueel zijn of aangepast dienen te worden. Het geactualiseerde prijsbeleid ontvangen wij begin 2017 graag van u ten behoeve van de controle van de grondexploitaties van bedrijventerreinen.
- Voor de woningbouw actualiseert u op dit moment de prijzen die gehanteerd worden in de bouwgronden in exploitatie. U schakelt hiervoor externe deskundigheid in. Graag ontvangen wij de uitkomsten van deze analyse ten behoeve van de controle van de grondexploitaties.

Planning

U heeft aangegeven dat op 1 maart 2017 de exploitatiestaten van de bouwgronden in exploitatie zijn geactualiseerd. Deloitte Real Estate verricht medio maart als onderdeel van de accountantscontrole haar werkzaamheden voor de volgende exploitatiestaten:

- Kampershoek 2.0
- Laarveld

Deloitte Real Estate rondt haar onderzoekswerkzaamheden eind maart 2017 af. Vervolgens worden de controlewerkzaamheden verricht door het controleteam, waarvoor de conceptjaarstukken 2016 als basis dienen.

2. Onze evaluatie van de interne beheersomgeving

Volledigheid contractenregister

De volledigheidscodes ten aanzien van de subadministratie Winconsyst liggen niet zichtbaar vast.

Volledigheid verhuuropbrengsten

De gemeente heeft een subadministratie Winconsyst voor de verhuuropbrengsten. In deze subadministratie zijn alle contracten en de bijbehorende financiële baten van de verhuurde objecten van de gemeente opgenomen. U verricht geen zichtbare controle op de juiste en volledige invoer van de contracten in deze subadministratie. Omdat nieuwe of aangepaste contracten niet zichtbaar worden gecontroleerd, bestaat het risico dat de juistheid en volledigheid van de verhuuropbrengsten niet gewaarborgd zijn.

Wij adviseren u om in het kader van de procesverbetering een beheersmaatregel te implementeren om de juistheid en volledigheid van de mutaties te waarborgen. Tevens adviseren wij u deze beheersmaatregel zichtbaar vast te leggen, zodat achteraf duidelijk is welke mutaties aan een controle zijn onderworpen.

Voor de jaarrekeningcontrole verzoeken wij u een volledigheidscodescontrole uit te voeren op de subadministratie, om zekerheid te verkrijgen over de volledigheid van de verhuuropbrengsten over 2016, door een aansluiting te maken met de vastgoedobjecten in de activa-administratie en deze te relateren aan de verhuuropbrengsten.

Functievermenging invoer huurtarieven en opleggen huurpenningen

Het proces verhuuropbrengsten kan worden gesplitst in een tweetal onderdelen, te weten de vaste verhuren en de losse verhuren. De vaste verhuren betreffen objecten die worden verhuurd tegen een vast maandbedrag. Losse verhuren betreffen accommodaties of gedeeltes hiervan die de gemeente verhuurt voor een korte termijn zoals bijvoorbeeld sportzalen. Vanuit het proces rondom de verhuuropbrengsten hebben wij geconstateerd dat sprake is van functievermenging voor beide soorten verhuur. Er is geen sprake van controletechnische functiescheiding tussen de invoer van de huurtarieven in de subadministratie Winconsyst, de controle hierop en het opleggen van huurpenningen. Hierdoor is het mogelijk dat huurtarieven niet juist worden verwerkt in de subadministratie en dat daarmee onjuiste huurbedragen worden opgelegd. Wij adviseren controlewerkzaamheden uit te voeren om de juistheid van de verhuren te kunnen nagaan in de vorm van controlewerkzaamheden die gericht zijn op de juistheid van de opgelegde huurpenningen en te controleren of deze in overeenstemming zijn met de onderliggende huurcontracten.

Voor de losse verhuren adviseren wij u in de subadministratie Winconsyst te werken met een afgeschermd tarievenlijst die alleen aangepast kan worden door de applicatiebeheerder die niet betrokken is bij het opleggen van de huurpenningen. Voor de vaste verhuren adviseren wij u eenzelfde controle in te voeren, waarbij de applicatiebeheerder de huurtarieven invoert in de subadministratie in overeenstemming met de ondertekende huurovereenkomsten. Tevens adviseren wij u een controle uit te laten voeren door iemand anders dan degene die de tarieven invoert en deze controle zichtbaar vast te leggen.

2. Onze evaluatie van de interne beheersomgeving

Functievermenging

Er is sprake van ontoereikende functiescheiding tussen de personeelsadministratie en de salarisadministratie. Hiervoor dienen passende maatregelen getroffen te worden over begrotingsjaar 2016.

Poort van Limburg

Ten behoeve van de waardering van de Poort van Limburg in de jaarrekening 2016 dient u inzicht te hebben in de bestuurlijke intentie van het gebruik van de verschillende onderdelen van het complex Poort van Limburg.

Functievermenging personeelsadministratie en salarisadministratie

Wij hebben geconstateerd dat geen toereikende controletechnische functiescheiding bestaat tussen de salarisadministratie en de personeelsadministratie. Als voorbeeld noemen wij dat de medewerker die belast is met het controleren van salarismutaties, ook salarismutaties kan verwerken. Daarnaast is het mogelijk dat een medewerker van de salarisadministratie die een wijziging doorvoert, deze ook als controleur voteert in het systeem. Bij het vaststellen van het bestaan hebben wij geconstateerd dat deze functievermenging niet heeft geleid tot onjuistheden. Het is echter mogelijk dat in de nog niet gecontroleerde massa onjuistheden kunnen voorkomen. Door het ontbreken van eerdergenoemde controletechnische functiescheiding bestaat het risico dat salarismutaties onrechtmatig worden verwerkt of dat onjuiste of onvolledige salarismutaties niet of niet tijdig worden vastgesteld. Dat kan leiden tot onrechtmatige of onjuiste betalingen. De gemeente heeft hierop nog geen controlewerkzaamheden verricht. Wij adviseren u om functiescheiding in te voeren tussen de salarisadministratie en de personeelsadministratie. Tevens adviseren wij u voor 2016 vervangende maatregelen te treffen om deze leemte te mitigeren.

Bruto-netto berekening

Wij hebben tijdens de interim-controle vastgesteld dat geen zichtbare controlewerkzaamheden bij de salarisadministratie zijn ingericht, gericht op de juistheid van de gehanteerde premiepercentages in de vorm van een bruto-netto berekening. Hierdoor loopt u het risico dat niet de juiste premiepercentages worden gehanteerd bij de verloning van salarissen. Wij adviseren u deze controle in het proces in te bedden en periodiek deel uit te laten maken van controlewerkzaamheden die verricht worden op de salarisadministratie. Tevens adviseren wij u over 2016 alsnog zichtbare controlewerkzaamheden op te zetten die gericht zijn op de juistheid van de toegepaste premiepercentages. Dit kan in de vorm van een bruto-netto berekening.


Poort van Limburg

Voor het vastgoedcomplex Poort van Limburg is het noodzakelijk voor de jaarrekeningcontrole 2016 de waardering van dit complex te controleren. Hierbij is het van belang de bestuurlijke intentie van de gemeente rondom het complex in kaart te brengen, inzicht te krijgen in de bedrijfseconomische of maatschappelijke functie en de relatie te leggen tussen de boekwaarde en de actuele marktwaarde. Dit geldt voor alle verschillende onderdelen van het complex Poort van Limburg. Wij hebben tijdens de interim-controle met u hierover gesproken en de mogelijkheden bekeken binnen de kaders die BBV hiervoor stelt. Wij zijn nog in afwachting van een reactie van de gemeente op de analyse en de gekozen standpunten van de gemeente, gerelateerd aan de verslaggevingsvoorschriften BBV. Wij adviseren u deze analyse op korte termijn af te ronden, zodat wij deze kunnen controleren.

2. Onze evaluatie van de interne beheersomgeving

Follow-up

Naar aanleiding van onze accountantscontrole 2015 hebben wij in de managementletter 2015 enkele aanbevelingen opgenomen betreffende het systeem van administratieve organisatie en de daarmee verbonden maatregelen van interne beheersing van algemene aard. De follow-up hebben wij als onderdeel van onze accountantscontrole 2016 beoordeeld.

 Aanbeveling uit vorige managementletter is adequaat opgepakt door de gemeente en aanbeveling is hiermee afgedaan.

 Aanbeveling uit vorige managementletter is deels opgepakt maar implementatie is nog niet afgerond.

 Deze aanbeveling uit vorige managementletter is nog niet door de gemeente opgepakt. Het blijft naar onze mening van belang om spoedig invulling te geven aan opvolging van onze aanbeveling.

Issue	Status	Beoordeling follow-up
1. Procesbeschrijvingen		De lijncontroles hebben wij tijdens de interim-controle samen met u geüpdatet.
2. Controle aanbestedingen		De controle aanbesteding is tijdens de jaarrekeningcontrole 2015 afgerond. Voor 2016 bent u reeds gestart met de werkzaamheden.
3. Contractenregister	 	Er zijn nog verbeteringen mogelijk als het gaat om integraal contractmanagement.
4. Controle kosten		De selecties inzake de kosten zijn aangepast in de interne controle over 2015 en de controle is afgewikkeld voor de jaarrekeningcontrole 2015.
5. Interne controle mutaties vaste activa		Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2015 zelf de desbetreffende controlewerkzaamheden uitgevoerd.
6. Ontbreken zichtbare controle invoering afschrijvingen	 	De desbetreffende leemte in de AO/IB is nog aanwezig bij de gemeente.
7. Analyse investeringskredieten		De analyse van de investeringskredieten is t.b.v. de jaarrekeningcontrole 2015 uitgevoerd.
8. Ouderdomsanalyse debiteuren		De ouderdomsanalyse is vervolledigd voor geheel 2015 en bij de jaarrekeningcontrole hebben wij deze in onze controle betrokken.

2. Onze evaluatie van de interne beheersomgeving

Follow-up

Naar aanleiding van onze accountantscontrole 2015 hebben wij in de managementletter 2015 enkele aanbevelingen opgenomen betreffende het systeem van administratieve organisatie en de daarmee verbonden maatregelen van interne beheersing van algemene aard. De follow-up hebben wij als onderdeel van onze accountantscontrole 2016 beoordeeld.


- Aanbeveling uit vorige managementletter is adequaat opgepakt door de gemeente en aanbeveling is hiermee afgedaan.
- Aanbeveling uit vorige managementletter is deels opgepakt maar implementatie is nog niet afgerond.
- Deze aanbeveling uit vorige managementletter is nog niet door de gemeente opgepakt. Het blijft naar onze mening van belang om spoedig invulling te geven aan opvolging van onze aanbeveling.

Issue	Status	Beoordeling follow-up
9. Controlewerkzaamheden treasury	●	Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2015 zelf de desbetreffende controlewerkzaamheden uitgevoerd.
10. Vastlegging schattingen	●	De vastlegging van het schattingselement is aangereikt door de gemeente t.t.v. de jaarrekeningcontrole.
11. Parkeeropbrengsten	●	De geconstateerde verschillen zijn in kaart gebracht en hebben niet geleid tot materiële verschillen.
12. Controle juistheid tarieven leges omgevingsvergunningen	●	De desbetreffende controle heeft alsnog achteraf zichtbaar plaatsgevonden.
13. Functievermenging wijziging huurtarieven	●	De desbetreffende leemte in de AO/IB is nog steeds aanwezig.
14. Geen zichtbare controle handmatig ingevoerde huurtarieven	●	De desbetreffende leemte in de AO/IB is nog steeds aanwezig.
15. Functievermenging personeelsproces	●	De desbetreffende functievermenging is nog steeds aanwezig.
16. Geen controle bruto-netto berekening	●	Deze controles zijn voor de jaarrekeningcontrole 2015 wel uitgevoerd, maar dit is nog geen onderdeel van het proces in 2016.

2. Onze evaluatie van de interne beheersomgeving

Follow-up

Naar aanleiding van onze accountantscontrole 2015 hebben wij in de managementletter 2015 enkele aanbevelingen opgenomen betreffende het systeem van administratieve organisatie en de daarmee verbonden maatregelen van interne beheersing van algemene aard. De follow-up hebben wij als onderdeel van onze accountantscontrole 2016 beoordeeld.

 Aanbeveling uit vorige managementletter is adequaat opgepakt door de gemeente en aanbeveling is hiermee afgedaan.

 Aanbeveling uit vorige managementletter is deels opgepakt maar implementatie is nog niet afgerond.

 Deze aanbeveling uit vorige managementletter is nog niet door de gemeente opgepakt. Het blijft naar onze mening van belang om spoedig invulling te geven aan opvolging van onze aanbeveling.

Issue	Status	Beoordeling follow-up
17. Getekende overeenkomsten BsGW		De desbetreffende overeenkomsten zijn begin 2016 getekend.
18. Geen zichtbare controle verwerkte mutaties BsGW		Deze controles zijn voor de jaarrekeningcontrole 2015 gemitigeerd met aanvullende controlewerkzaamheden.
19. Zichtbare controle memorialen		Voor de jaarrekeningcontrole 2015 zijn onderliggende documenten bijgevoegd om de juistheid van de memoriaal vast te stellen.
20. IT		In hoofdstuk 3 gaan wij nader in op de geconstateerde leemtes.

2. Onze evaluatie van de interne beheersomgeving

COSO

COSO is een managementmodel dat is ontwikkeld door The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). In dit model en het bijbehorende rapport, worden aanbevelingen gedaan en richtlijnen aangegeven ten aanzien van interne controle en interne beheersing. Onderdeel van de accountantscontrole is het verkrijgen van het inzicht in de entiteit en haar omgeving, met inbegrip van haar interne beheersing. Aan de hand van het COSO-model gaan wij voor de gemeente Weert op de volgende pagina's nader in op de verschillende elementen hiervan.

Gedurende 2016 is de controle-omgeving van de gemeente Weert voldoende robuust gebleven. Dit is ook onze conclusie naar aanleiding van de uitgevoerde interim-controle wat nauwelijks heeft geleid tot wijzigingen in onze controleaanpak.

Toezichthoudende activiteiten

- Met betrekking tot houden van toezicht op en het rapporteren van de effectiviteit van de interne beheersingsmaatregelen is het uitvoeren van de interne beheersingsmaatregelen en het evalueren op decentraal/afdelingsniveau de verantwoordelijkheid van het afdelingsmanagement (1^e linie).
- De ondersteuning en het onderhoud van interne beheersing zijn de taak van de afdeling Financiën (2^e linie) evenals het toezicht op de naleving van de verslaggevingsvereisten. De 2^e linie is verantwoordelijk voor het toezicht op de uitgevoerde evaluaties en het ondersteunde bewijs dat is verstrekt door de uitvoerders van interne beheersingsmaatregelen inclusief bijbehorende werkzaamheden die door de interne controlemedewerker in de vorm van een kwaliteitsreview wordt uitgevoerd. Het ontbreekt bij de gemeente echter nog aan een kwaliteitsreview op de uitgevoerde interne controlewerkzaamheden.
- De externe accountant is de 3^e linie. Voor de externe accountant is de evaluatie van het management van belang om de kijk van het management op de interne beheersing te bepalen. Daarnaast maakt de externe accountant hier gebruik van bij het vaststellen van de reikwijdte van het testen van de relevante beheersingsmaatregelen.

COSO 2013 Framework



2. Onze evaluatie van de interne beheersomgeving

Control environment

- Het management is verantwoordelijk voor de opzet van het systeem van interne beheersing en heeft in dit opzicht een belangrijke voorbeeldfunctie. Het gedrag van het management is van essentieel belang voor de kwaliteit van het management en uiteindelijk ook voor de continuïteit van de organisatie.
- Binnen de gemeente Weert worden duidelijke, logische en repetitieve signalen afgegeven vanuit het management die een bedrijfscultuur bevorderen waar integriteit en ethisch gedrag worden gewaardeerd en beloond. Voorbeelden van deze signalen zijn het gemeentelijke integriteitsbeleid en de regeling vertrouwenspersoon.

Risk assessment

- Wij constateren dat het management en de gemeenteraad/auditcommissie toezicht houdt op de gemeente op basis van vastgestelde financiële doelstellingen die periodiek worden gerapporteerd in de vorm van de eerste, tweede en derde bestuursrapportage.
- De veranderende omgeving waarin de gemeente Weert opereert, brengt met zich mee dat er verschuivingen plaatsvinden binnen de taken die de gemeente verricht. Hierin liggen kansen maar ook risico's voor de gemeente Weert. Deze risicoanalyse wordt periodiek verricht en hierover wordt ook gerapporteerd aan het college en de gemeenteraad, waarmee het proces geborgd is binnen de gemeente.

Control activities

- Wij hebben vastgesteld dat de gemeente procesbeschrijvingen heeft die zijn geënt op specifieke processen en processtappen. De hierbij horende beheersmaatregelen worden niet in alle gevallen gedocumenteerd en het verdient aanbeveling dat deze beheersmaatregelen expliciet een plaats krijgen in de procesbeschrijvingen.
- Door het meer op gedetailleerd niveau onderkennen van de interne beheersmaatregelen, is het mogelijk een directe koppeling te maken met de interne controles. Wij adviseren u dan ook deze koppeling te maken, zodat de interne controle zich richt op de relevante beheersmaatregelen, die inspelen op de relevante risico's.

2. Onze evaluatie van de interne beheersomgeving

Information and communications

- De interne informatie en communicatie hebben betrekking op vastgestelde stukken zoals de begroting, eerste bestuursrapportage, tweede bestuursrapportage, derde bestuursrapportage en jaarstukken. Wij constateren dat de gemeente de informatievoorziening hieromtrent op orde heeft.
- De externe informatie en communicatie worden op dezelfde wijze vormgegeven in geijkte vormen zoals eerder genoemd. Deze stukken zijn ook voor externen bedoeld en worden gepubliceerd door de gemeente. Daarmee is ook de externe informatievoorziening van een voldoende niveau.

Monitoring activities

- Vanuit het dualisme heeft de gemeenteraad een kaderstellende en controlerende taak. Ten aanzien van de kaderstellende rol staan in de wet de verordenende en budgettaire bevoegdheden van de raad genoemd. Op basis van de verordenende bevoegdheid stelt de raad de gemeentelijke verordeningen vast. De budgettaire bevoegdheid geeft de raad het recht om jaarlijks de budgetten in de programmabegroting te bepalen. Een belangrijk moment voor kaderstelling is de jaarlijkse behandeling van de eerste, tweede en derde bestuursrapportage en het jaarlijks vaststellen van de programmabegroting. De controlerende rol vult de gemeenteraad in door het verrichten van rekenkameronderzoeken en 213A-onderzoeken en de controle van de jaarstukken.
- De gemeente Weert heeft tevens commissies ingesteld die de gemeenteraad helpen bij de uitvoering van zijn taken. Als voorbeeld staat de auditcommissie aan het roer als het gaat om rekenkameronderzoeken, 213A-onderzoeken en de accountantscontrole. De taak van de auditcommissie bestaat uit toezicht op de interne beheersing, financiële verslaggeving en accountantscontrole.

3. Onze evaluatie van de IT-omgeving

General IT-controls zijn bijna op orde

Binnen de in onze controle betrokken general IT-controls bestaat nog een aandachtspunt inzake wachtwoordvereisten.

General IT-controls

Vorig jaar hebben wij gerapporteerd over een aantal aanbevelingen in het kader van de general IT-controls van de IT-omgeving van de gemeente Weert. Eind 2015 heeft u een nieuwe versie van de financiële administratie CODA in gebruik genomen. Wij hebben tijdens de interim-controle 2016 geconstateerd dat daarmee een groot deel van de geconstateerde afwijkingen is opgelost. Wij constateren dat het wachtwoordbeleid nog voor verbetering vatbaar is.

Onderwerp

Aanbeveling

Beperkte wachtwoordvereisten

Wij adviseren u de wachtwoordinstellingen te evalueren en aan te scherpen. Op basis van best practices wordt aanbevolen om, daar waar technisch mogelijk, de volgende wachtwoordeisen binnen CODA in te stellen:

- Minimaal aantal karakters van 7
- Maximale geldigheidsduur van 90 dagen
- Complexiteit ingeschakeld
- Account blokkeren na driemaal foutief inloggen
- Wachtwoordhistorie van minimaal 13

Wachtwoordbeleid

Het ontbreekt op dit moment aan een formeel wachtwoordbeleid binnen de gemeente. Hierdoor loopt u het risico dat er verschillend wordt omgegaan met wachtwoorden binnen de diverse applicaties die de gemeente heeft. Wij adviseren u een wachtwoordbeleid op te stellen en te laten vaststellen om een eenduidig proces van wachtwoordgebruik te hebben binnen de gemeente.

3. Onze evaluatie van de IT-omgeving

Om de IT-risico's beter in de grip te krijgen is het zaak om de juiste risico's te identificeren zodat prioriteit gegeven kan worden aan eerdergenoemde aandachtspunten. Alleen op deze wijze kan de gemeente Weert een adequate uitvoering van de maatregelen realiseren. Het is belangrijk om de naleving van de bestaande maatregelen op regelmatige basis zichtbaar te toetsen, zodat kan worden nagegaan of deze maatregelen het risico nog afdekken. Eventuele bevindingen die hieruit voortkomen dienen periodiek te worden opgevolgd en gerapporteerd. Wij adviseren u deze IT-risico's een plek te geven in het risicoproces dat de gemeente hanteert.

Bovenstaande bevindingen op het gebied van het beheer van de automatiseringsomgeving betekenen dat wij voor de jaarrekeningcontrole niet kunnen steunen op de geautomatiseerde beheersmaatregelen, waardoor wij genoodzaakt zijn aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uit te voeren. Wij zijn tijdens de interim-controle reeds gestart met deze werkzaamheden.

Wij adviseren u de aanbevelingen inzake de wachtwoorden op te volgen. Om te toetsen of de juiste application controls zijn doorgevoerd in de financiële administratie en daarmee sprake is van controlemaatregelen waarop kan worden gesteund, is een IT-audit noodzakelijk. U heeft nog geen IT-audit laten plaatsvinden op de digitale facturenverwerking. Wij adviseren de gemeente voor 2017 een IT-audit te laten uitvoeren om gebruik te kunnen maken van de application controls die in het systeem zijn verwerkt.

Cybersecurity

Cyber is een onlosmakelijk onderdeel geworden van onze samenleving. Dagelijks werken wij met digitale oplossingen, zowel privé als zakelijk. Door gebruik van het internet, interne netwerken en bedrijfsapplicaties hebben ook alle organisaties, ongeacht hun omvang, te maken met aan cyber gerelateerde risico's zoals cybercrime. Als cyberrisico's zich voordoen, kunnen deze een (significante) impact hebben op de financiële systemen, uitspraken over de interne beheersing en ook de jaarrekeningcontrole.

Als onderdeel van onze controle verzoeken wij het college inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van cyberrisico's in het betalingsverkeer, door onttrekken van persoonsgegevens, vertrouwelijke gegevens of intellectual property of door het verstoren van bedrijfsvoering. Wij hebben vastgesteld dat een interne analyse van de risico's rond cyber security ontbreekt. Uw organisatie loopt hiermee het risico dat de interne beheersing kwetsbare plekken bevat die onopgemerkt blijven.

Aangezien iedere organisatie waardevolle informatie heeft te verliezen of ernstige schade kan lijden als de IT-infrastructuur (tijdelijk) niet meer beschikbaar is, attenderen wij u op het belang van een cyberrisicoanalyse als vast onderdeel van het interne controlesysteem dat erop is gericht bedrijfsrisico's te onderkennen en het belang en de waarschijnlijkheid daarvan in te schatten.

4. Aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole

Oplevering stukken

Tijdige oplevering draagt bij aan een efficiënte jaarrekeningcontrole.

Een voorwaarde voor het efficiënt verlopen van de jaarrekeningcontrole betreft het opvolgen van de diverse aanbevelingen uit de voorgaande hoofdstukken. Wij zien deze aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole 2016 in de volgende elementen:

- Tijdig door de gemeenteraad vastgesteld controleprotocol 2016.
- Tijdige oplevering van de jaarrekening 2016.
- Betrouwbaar en volledig digitaal balansdossier 2016 middels de PBCL-tool.
- Actualisatie van de grondexploitaties en analyse van de BBV-wijzigingen die wij recentelijk met u hebben gedeeld.
- Onderbouwing van de voorzieningen en een position paper behorend bij het schattingselement in de voorzieningen.
- Specifieke aandacht voor de onderbouwing van de waardering van alle onderdelen van het complex Poort van Limburg.
- Aansluitingen tussen subadministraties, financiële administratie en de jaarrekening.
- Analyse van de uitputting van de investeringskredieten en begrotingsoverschrijdingen over geheel 2016.
- De naleving van de verslaggevingsvoorschriften.
- Tijdige oplevering van de SiSa-dossiers.
- Onderbouwing op de naleving van de WNT.

Volledigheidshalve melden wij dat u bovenstaande punten heeft opgenomen in uw interne planning. Bij het opstellen van de jaarrekening 2016 verstrekken wij u de diverse checklisten om de naleving van wet- en regelgeving in uw jaarrekening te kunnen toetsen. Bij de jaarrekeningcontrole controleren wij de door u ingevulde checklist aan de hand van de conceptjaarrekening.

Het is van belang dat uw organisatie streeft naar tijdige oplevering van bovenstaande. Dat komt ten goede aan de efficiëntie van het jaarrekeningproces.

5. Wijzigingen in wet- en regelgeving

EU-aanbestedingsregels gewijzigd

De EU-aanbestedingsregels voor '2B-diensten' zijn in 2016 gewijzigd.

Controle Sociaal Domein 2016

Er wordt met de centrumgemeente inzake Jeugd nog een afspraak gepland in 2017 om de werkwijze voor boekjaar 2016 te bespreken.

Ontwikkeling wet- en regelgeving

In 2016 is de regelgeving voor het aanbesteden van '2B-diensten' gewijzigd. Wij hebben de gewijzigde regelgeving besproken met uw medewerkers. Daaruit bleek dat de gemeente op de hoogte is van de wijzigingen. De gemeente heeft aangegeven de nieuwe EU-aanbestedingsregels onderdeel te maken van de interne controleplannen. De interne controle op de aanbestedingen wordt in het tweede halfjaar door de verbijzonderde interne controle uitgevoerd.

Sociaal Domein

Bij de verantwoording en controle van de geldstromen binnen het Sociaal Domein over 2015 zijn zorgaanbieders en gemeenten tegen knelpunten aangelopen. Dit heeft geleid tot een oordeel met beperking voor uw gemeente.

Kern van de knelpunten was dat gemeenten, vaak door landelijk spelende oorzaken, laat de beschikking kregen over voor de jaarrekening benodigde informatie. Hierdoor konden gemeenten later dan gepland de jaarrekening afronden en waren zij voor de controle (deels) afhankelijk van de controles door accountants bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en bij zorgaanbieders.

Voor 2016 is het gewenst dat gemeenten zelf meer de regie nemen over de verantwoording en controle. De gemeente moet zelf in staat zijn de facturen die zij van de zorgaanbieder ontvangt te controleren. Hiervoor is het nodig dat (centrum)gemeenten en zorgaanbieders samen afspraken maken en informatie uitwisselen waarbij zij onafhankelijk worden van de SVB en accountants van zorgaanbieders. Doelstelling voor 2016 is dat de gemeente zelf de verantwoordelijkheid neemt voor een getrouwe en rechtmatige verantwoording van de lasten in het Sociaal Domein door beheersmaatregelen in haar processen op te nemen die de getrouwheid en rechtmatigheid borgen. Het stappenplan gemeentelijke controleaanpak (Programma i—Sociaal Domein, oktober 2016) dat geschreven is door brancheorganisaties in de zorg en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) bevat een handreiking voor de inrichting van de gemeentelijke controle 2016 waarbij de nadruk ligt op de eigen acties van de gemeente.

5. Wijzigingen in wet- en regelgeving

Uitgangspunt is dat de gemeente zelf een passend controleplan opstelt. Het genoemde stappenplan voor de gemeentelijke controleaanpak ondersteunt daarbij. De eigen actie van de gemeente bij het vaststellen van de levering van de zorg is een belangrijke stap bij het verminderen van de afhankelijkheid van accountantscontrole bij de SVB en bij zorgaanbieders.

Het opstellen van een passend controleplan en de uitvoering daarvan zijn een randvoorwaarde voor het efficiënt en tijdig kunnen uitvoeren van de accountantscontrole 2016 in uw gemeente. Daarbij is het denkbaar dat het niet voor alle lasten in het Sociaal Domein al mogelijk is over 2016 zelf de (factuur)controle volledig uit te voeren. Dat kan betekenen dat het voor 2016 gewenst is om in het gemeentelijke controleplan op te nemen dat, in aanvulling op de eigen controles door de gemeente, voor onderdelen van het Sociaal Domein nog wel gebruik zal worden gemaakt van controleverklaringen van zorgaccountants. Wij adviseren u in dit geval aan de zorgaanbieders te vragen om een controleverklaring op basis van het landelijke controleprotocol. De toepassing van lokale of regionale controleprotocollen kan in theorie passender zijn, maar heeft over 2015 tot belangrijke knelpunten geleid bij zorgaanbieders en hun accountants, vanwege de extra capaciteit en kosten voor verantwoording en controle die hiermee gemoeid zijn (de gemeente heeft in 2015 verantwoordingsinformatie van zorgaanbieders ontvangen op basis van het landelijke controleprotocol).

Begin 2017 is in het kader van de verantwoording Jeugd een bijeenkomst gepland met de centrumgemeente Roermond, de deelnemende gemeenten en de accountantskantoren, om de controleaanpak voor het onderdeel Jeugd over boekjaar 2016 te bespreken.

5. Wijzigingen in wet- en regelgeving

Vennootschapsbelasting

Afstemming met de Belastingdienst is noodzakelijk om in kaart te brengen in hoeverre u vpb-plichtig bent.

Vennootschapsbelastingplicht gemeenten

Vanaf 2016 is de gemeente belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (vpb). Hierdoor dient de gemeente vennootschapsbelasting (vpb) af te dragen over winstgevende activiteiten. Gemeenten verrichten veel activiteiten waarbij voor elke activiteit afzonderlijk beoordeeld dient te worden of deze gekenmerkt wordt als activiteit in het kader van de vennootschapsbelasting. De VNG heeft in het kader van de behandeling van het wetsvoorstel vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen een lijst opgesteld met activiteiten, zoals op het gebied van parkeren, sportvelden, of onderwijshuisvesting, die gemeenten uitoefenen op basis van wettelijke taken, overheidstaken en publiekrechtelijke bevoegdheden. In de activiteitenlijst is per gemeentelijke activiteit benoemd of er sprake is van een ondernemingsactiviteit en of het geen ondernemingsactiviteit en activiteiten zijn waarvan dient te worden onderzocht of ramingen maximaal kostendekkend zijn. Zo niet, dan kan sprake zijn van een ondernemingsactiviteit.

Uw gemeente heeft in het afgelopen boekjaar de mogelijke belastingplichtige activiteiten geïnventariseerd. Voor activiteiten die onder de heffing van de vennootschapsbelasting vallen, vraagt het opstellen van de fiscale openingsbalans bijzondere aandacht. De vermogensbestanddelen die aan die activiteiten kunnen worden toegerekend en de fiscale waardering daarvan invloed op te verantwoorden fiscale winst in toekomstige jaren. Bij aanvang van de belastingplicht dienen alle materiële activa, waaronder grond, op de fiscale openingsbalans te worden gewaardeerd op de marktwaarde van 1 januari 2016. De waardedaling tot 2016 wordt bij de uiteindelijke belastingplichtige niet in aanmerking genomen.

De Belastingdienst is momenteel bij de gemeente bezig met een onderzoek in het kader van horizontaal toezicht. De vennootschapsbelastingplicht wordt in dit onderzoek meegenomen. U verwacht op korte termijn uitsluitel van de Belastingdienst te krijgen over dit onderzoek. Wij verkrijgen graag een afschrift van de definitieve correspondentie met de Belastingdienst over de wijze waarop de vennootschapsbelasting geheven dient te worden bij de gemeente inclusief de financiële impact hiervan voor de gemeente zelf.



Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee (“DTTL”), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) does not provide services to clients. Please see www.deloitte.nl/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients’ most complex business challenges. To learn more about how Deloitte’s approximately 225,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on Facebook, LinkedIn, or Twitter.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the “Deloitte Network”) is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

Aan het College van Burgemeester
en de Wethouders van
Gemeente Weert
Postbus 950
6000 AZ WEERT